

LETO XI.

ZVEZER 23.

Vrli Slovenci: Prava vera bodi
vam luč, materni jezik bodi vam
ključ do zveličanske narodne
omike. A. M. Slomšek.

NAŠ DOM

GLASILO
SLOVENSKE MLADINE.

MARIBOR, 1911.

CIRILOVA TISKARNA.

Vsebina 23. zvezka :

	Stran		Stran
Pouk.		Drobtinice :	
Treznost	353	Slovarček najnavadnejših tujk	368
Zabava:		Koliko moč ima solčna svetloba	368
Brusni kamen (konec)	354	Koliko je star konj	368
Umirajoči vojak	359	Gobe na celem svetu	368
Razgled po svetu.	360		
Dekliški vrtec :		Dekletom! Znana vrla prijateljica Pepca Senica v Šmarju pri Sevnici je izdala knjižico »Slov. dekle«. Priporočamo vsem članicam D. Zvez, da si to lepo knjigo takoj naroče pri pisateljici. 1 komad stane 40 v, po pošti 50 v. Ob enem še priporočamo, da si dekleta naroče več dekliških znakov, ki jih ima v zalogi S. K. S. Z. v Mariboru, komad stane 1 K.	
Dekleta, združimo se!	360		
Razvade	361	Listnica uredništva. Zibika: Eden dopis najdete v dekliškem vrtcu te številke, drugega ne moremo objaviti, ker takih pohval gospodje ne marajo, nasprotniki pa se iz tega norčujejo. — Prijatelj v Pulju: Vaš zadnji dopis se ni izgubil; pogledjte malo natančneje, pa boste našli na str. 350 svoj dopis, samo popraviti je tiskovna pomota; mesto Pulj v Trstu je brati: Pulj v Istri. Pozdrav! — H. Pesem Ljubomiri prvič z ozirom na mero ni pravilna, drugič ni dovolj razvidna misel, ki bi jo naj pesem izrazil, tretjič bi jo utegnil kdo krivo umeti. Brez zamere, drugokrat kaj drugo. — Sv. Lovrenc na Dr. pol. Večji del spisa smo morali izpustiti, ker o isti stvari ne moremo dvakrat poročati. — Središka vrtnarica: Najbolje bo, da nam pošljete vse članke ob enem, da jih lahko priobčujemo, kakor bo prostor dopuščal. — Drugi: Prosimo potrpljenja.	
Proč z boječnostjo	362		
Predica	363		
Dobra gospodinja	363		
Potrpežljivost	364		
Znanje	364		
Cvetlice ponižnosti	365		
Cvetlice-lončarice	365		
Društveni glasnik:			
Kamnica pri Mariboru	366		
Jarenina	366		
Sv. Lovrenc na Drav. pol.	366		
Ptuj	366		
Gomilsko	367		
Zreče	367		
Zetale	367		
Teharje	367		
Iz Pliberške okolice	367		
Govorniške vaje:			
Bodimo odločne Slovenke in pogumne braniteljice sv. vere	367		

Naš Dom izhaja 1. in 15. vsakega meseca ter stane na leto 2 K, na pol leta 1 K, na četrto leta 50 h. — Uredništvo in upravnništvo je v Cirilovi tiskarni, Koroške ulice 5, Maribor. — Sklep uredništva 28. novembra 1911.

„Slov. Kat. izobr. društvo Kres“ v Gradcu

se nahaja sedaj v hiši društva sv. Marte Prokopigasse 12. I. Najbližnji vhod je skozi obok na Herrengasse mimo Glockenspiel-Bazarja. Društveni prostori so odprti vsak večer. Katoliški Slovenci in Slovenke, pristopajte k temu edinemu »Kat. ljudskemu društvu v Gradcu.«

Pouk.

Treznost.

V predzadnji številki „Našega Doma“ vspodbuja Radoslav Posavski nas mladeniče, naj bi prijel ta ali oni izmed nas za pero in povedal kaj o alkoholizmu in o abstinenci. Da se odzovem njegovemu povabilu in rešim našo čast, sem napisal pričujoče vrstice. Žalibog pa ne vem, kaj je že bilo v „Našem Domu“ o tem vprašanju natisnjena, ne vem torej, če že ni bilo kaj takega, kar vam mislim, dragi mladeniči in mladenke, jaz povedati. Pa naj bo, saj ne bo škoda, če se po potrebna stvar dvakrat, bo še bolj držala.

Ste li videli našo domovino, ste jo videli tako, kakoršna je v resnici? Ste pa tudi videli, kaj se godi v njej? Če ste videli vse to, bi vam bilo gotovo težko pri srcu. In zakaj tako? Zato, ker ste videli veliko več slabega, ko dobrega. Koliko je gospodarjev pri nas, ki skrbijo le za svoje grlo, za svoje posestvo pa nič! Poznam malo vas B., nima več kot 15 hiš. In kaj mislite, koliko je v njej trdnih kmetov? Celi trije! To so oni, ki pijejo prav zmerno. Dvema drugima je prodano že vse, 6 jil je že ob robu propada ostali štirje se pa komaj še branijo. Ne vem sicer, kako je drugod, a gotovo ni ravno boljše.

V tisti vasi so pa tudi tri gospodinje, ki so po obrazu sumljivo rdeče — od prevelike pijače, kar je že naravnost ostudno. Ob sebi je umevno, da v teh hišah dobivajo tudi otroci večkrat kako kupico vina, pa tudi večsi žganja. In kakšni so tisti otroci! Taki, da bi se človek, ki ima le količkaj srca, kar razjokal nad njimi, kadar koli jih vidi. Zanimarjeni so do skrajnosti, blede so in tako zaspano, tako mrtvo gledajo, da spoznaš takoj: ti

otroci se ne bodo naučili nikdar ničesar, ker jih bodo oropali stariši s svojo lahkomišelnostjo vseh zmožnosti, nikjer ne bodo nastopali odločno za svoje pravice, za svoj narod, težko, da bodo sploh zrastle do vrha!

O kakem izobraževalnem, pevskem ali kakem drugem podobnem društvu se v tisti vasi in v okolici niti govoriti ne da. Če bi bilo treba priti h kaki prireditvi ali pa celo plačati kak vinar v ta ali oni dober namen, dobiš vedno isti odgovor: „Kaj bom pa dobil za to? Raj si kupim liter vina!“ Od kod je zopet ta prikazen? Večina mladeničev dela po dnevi, zvečer pa, zlasti v soboto, in seveda celo nedeljo, sedijo v gostilni in pijejo, večasi se tudi pošteno stepejo. Bele vrane so oni, ki bi kdaj kaj čitali, saj pa tudi ne znajo več vsi čitati! V šoli se niso učili pridno, ko so pa bili enkrat prosti, so pozabili še tisto malo, kar se jim je bilo vbillo v glavo.

Se bolj žalostno pa je to, da v tistem kraju tudi velika večina deklet nima smisla za kaj drugega, kot za lepe (ali vsaj „moderne“) obleke in za — gostilne. Kako se pa obnašajo dostikrat tankaj, kaj govorijo in delajo med seboj in s fanti, o tem je tukaj nemogoče govoriti; povem le toliko, da mora politični rdečica vsakega poštenega človeka, ki zaide v tako družbo.

In kdo je kriv vsega tega? Skoro sam — alkohol. On je tista nesrečna moč, ki vzame gospodarjem veselje do doma in do dela na polju, in gospodinjam do domačega dela in zmožnosti za pravilno vzgojo otrok. On je birič, ki izklicuje našo posest ter jo prodaja tujeu, mnogokrat našim najhujšim sovražnikom, in požene nesrečne otročiče po svetu. On je past, v katero se vjame toliko poštenosti naših mladeničev, toliko nedolžnosti naših mladenk.

Mladenič, mladenka! Kako je v vaši fari? Ako ni tako, kakor v vasi, o kateri sem pripovedoval zgoraj, srečna fara! Če pa je tako, stori vse, kar je v tvoji moči, da se zmanjša zlo, in glej, storil si blago in Bogu dopadljivo delo, ne bi mogel vršiti lepšega. Pazi najprej seveda na sebe, da se ne napiješ nikdar, ker bi s tem izgubil svoj ugled, dostikrat tudi lahko poštenje in zdravje.

Še to najvprašam: Mladenič, kak-

šen gospodar hočeš postati ti? Mladenka, kakšna gospođinja boš ti nekoč? Eno najboljših in najgotovejših sredstev, da bo vse prav za tebe, vse tvoje in za ves naš narod, ti povem jaz: varuj se, kolikor le mogoče, alkohola!

Bodi dovolj za enkrat, če bo dopuščal čas in če bo po godu uredniku, bom povedal prihodnjic še kako besedo o boju proti alkoholizmu, o abstinenti. Do tedaj pa z Bogom!

Zabava.

Brusni kamen.

III.

(Konec.)

Drugi dan po nedelji, ko se je še komaj videlo, so že rezali Četinovi kosci po travniku. Razkoračeni so mahali enakomerno in cvetke in trava je klonila smrtni kosi. Vmes je zavriskal kateri in brusil koso, kar se je mešalo z enakomernim „rsk, rsk“ kose, zvočeč k pogrebu travi zeleni. Ko je vzplavalo solnce na vesoljni prostor, je bilo pol travnika pokošenega. Trava je ležala v plasteh, kakor v hudi bitki vojaki na bojišču. Lesketala se je na njej še zadnja, smrtna rosa, ki je ginila čim dalje bolj pred solnčnimi žarki.

Ženske so prišle na travnik z grabljami, v belih rokavcih in kratkimi krili do gležnjev ter prinesle koscem malo južino. Same so se pa spravile, da enakomerno razgrnejo pokošeno travo, da se bolje in hitreje suši.

Še ni zvonilo poldan, že je bil travnik pokošen. Po obedu, ki je bil zelo obilen in raznovrsten, že stara navađa prebivalcev Slov. gorice, je odšlo nekaj kosev domov, da pripravijo in sklepčjejo kose za drugi dan, za drugega gospodarja. Nekateri so pa ostali, da pomagajo obračati sušečo se travo.

Razun mladine je bilo tudi več priletnih, kakor Blaž, Dominik in drugi, ki so bili stalni delavci pri Četinu. Ti so ostali še drugi dan.

Starost pa ima vedno povsod pred-

nost. In pri Četinu tudi niso delali izjeme. Zato so veljale tukaj šale in dovtipi starejših. Posebno Blaž Gobec jlt je imel polno kapo, ki ga je spremljala poleti in pozimi, in Dominik Žejen mu je pomagal. Razume se, da je bil vedno vrišč med ženstvom, ki so se smejale vsaki stvari, kakor če bi razpodil jato lastovic.

„Tako je dandanes“, je menil Blaž, „da nam ukazujejo že babnice!“

„Kje vam pa kdo sili v ospredje“, se je odzval neki ženski glas.

„Kje? — Povsod! Vse hočejo vedeti bolje in jezik jim miga, kakor psičku repek! — Babe so babe . . .!“

„Nu, ali ni res? . . . Sicer je to že od Adama in Eve sem taka šega. Vendar tako hudo ni bilo, kakor dandanašnji.“

In tako je šlo naprej. Seveda so jim dekleta pošteno zavračala.

Seno se je pa sušilo pod vročimi solnčnimi žarki, da je bilo veselje. Jutri bo suho.

Ko so prišli drugo jutro na travnik, da zopet obrnejo napol suho seno, so našli na Vrlinovem travniku kosce in druge, ki so delali.

Oboji so se veselo pozdravili.

Ravnokar je prinesla Franica južino. Posedli so na kupe, nanošene iz trave. V sredo pa so djali skledo, se prekrizali in jeli zajemati.

Silvester je skrivaj opazoval Franico. V belih rokavcih, s pisanim, do gležnjev doigim krilom, v sredi z dvema belima roboma, z belo pikastim

predpasnikom, koketno nazaj zatakne-
nim, se je sukala okrog koscev. Oble-
ka se ji je prav izvrstno podala, da je
bila videti prav lepa. Rumen, s črni-
mi pikami posut robec na glavi, ji je
senčil lice pred pekočim solncem. In
da bi vi videli to lice?! . . . Ej, mičen
obrazek bi zagledali, malce podolgovat.
Žive rjave oči so ljubeznjivo švigale
sem in tja. Ustnice, kakor najlepše
dozorele jagode, so ji krožile na smeh
in kazale bele zobe. Bila je prava ne-
pokvarjena slika slovenske kmečke dek-
lice. In vse to je videl Silvester. Mor-
al je priznati, da takšne ne najde ni-
kjer.

Franici pa se ni godilo nič bolj-
še. Kolikokrat je že švignil pogled k
oni strani, kjer je sedel Silvester, re-
sen in tih. Vedela je, zakaj, in dobro
se ji je zdelo, in obenem je obžalova-
la. Bila je kakor otrok, ki si poželi
vse igrače, katere vidi.

Med tem se je razvijal pogovor
med delavci.

„Kaj, Jakob“, je klical Blaž Vrli-
novega kosca, „kaj dela stara doma,
he?“

„Pusti Blaž babe, pusti! Saj vem,
da ti je huđo, odkar si vdovec.“

„Kakor psu, ki je srečno snedel u-
krađeno klobaso“, je rekel Dominik.

„Saj ni res! Dolgčas mi je pač
po moji ranjki! Bog jo reši vic!“

„Kaj?“, so se smejale ženske. „Ka-
ko pa veste, da je v vicah?“

„Tako! Povem vam! Moja ranjka
je bila dobra žena, razumela se je na
vse, le malo preveč je bila stroga. Za-
to si je niso upali djati v pekel, ker
bi poboljšala vse hudirje. V nebesih
so se pa bali, da bi ne dobili prestro-
gih postav. Nekam pa mora priti! V
mesec skočiti ni mogla, ker je že ko-
vač v njem. Pa je šla v vice!“

„Pogodil si jo!“ reče Jakob, „po-
godil, kakor lovec zajca, da je padel
pes!“

„Bolj vsekako, kakor ti, ki si mi-
slil dati koruzo v mlin, pa si zanesel
bob. Stara pa te je potem učila novih
litanij!“

„Kaj bosta, he!? Pustita pri miru
kače, pa je! Raje povejta, kje ga srk-
nemo v nedeljo!“

„Ako ti, Dominik, ki se pišeš Že-
jen, prištevaš ženske med kače, potem
ne veš, kako je svet ustvarjen“, reče
Jakob. „Ali ne veš, da kača ravno
ženske najbolj sovraži?“

„Da, moja ranjka mi je pravila“,
reče Blaž. „Rekla je: „ti Blaž, kača,
to je najhujša sovražnica ljudi, poseb-
no pa ženske! To pa zato, ker ji je
Gospod Bog zažugal in dejal, da bo
postavil sovraštvo med ženo in kačo
in da bo žena kači glavo strla, kača
pa njeno peto zalezovala!“ Da, moja
ranjka je vedela, mnogo vedela. Deja-
la je še, da zato ne more nobena žen-
ska ubiti kače. „To se pravi“, je rek-
la, „ubije jo že, ampak ta še mrtva
zasleduje njeno peto.“

„Bedarije“, so mrmrali mlatici, ki
se niso mogli nič prav strinjati s star-
ci, a bolj potihlo, da jih ni nikdo čul.

Lojzika pa je rekla:

„Vidite, tako nas je postavil Bog
nad druge ljudi. . .“

„ . . . in nad vse egiptovske nadlo-
ge“, je pristavil urno Blaž s porogljivi-
vim nasmeškom.

„Prešmentani dedci, kako jim te-
če“, so se hudovale.

„Zakaj pa potem ne morete biti
brez nas? Zakaj nas vedno gledate?“
je rekla Franica, ki se je tudi pome-
šala v razgovor. Silvestru se je zde-
lo, da je zazvenel zlat.

„Zakaj pa ženske moške?“ reče
Dominik.

„Nam je dovoljeno, vam pa ne“,
odvrne Lojzika.

„Kaj?“, se razkoračita Blaž in Ja-
kob, vsak na svojem koncu.

Lojzika pa stopi nekoliko naprej,
se prime za bok in nagne gornji ži-
vot.

„Ko je Bog ustvaril človeka, ga je
napravil iz ilovice, to je iz zemlje! Bil
je Adam, torej moški! Zato imate gle-
dati zemljo, iz česar ste, nič drugega!
Žena pa je iz moškega rebra. Zato
mora gledati njega! Ali sedaj veste?!
Pa povejte, če ni tako?!“

Zadovoljno so se smejala dekleta tej logiki, posebno, ker so vidеле, kako so se spogledali moški, kot bi se vprašali: kaj sedaj? Nu, Blažu se je raztegnil obraz v čuden smeh in dal je iz sebe glasove, kakor če razpodi-jo kocki piščeta, in rekel:

„Tako, oho . . . tako! Svojo lastni-no sme človek pogledati vsak čas!“

Nato je pljunil na roke, pograbil koso in jel brusiti.

„Pustimo je“, so se jezile. „Dedec je dedec! Svojo trdi, čeprav ni res!“

„Vidiš! Ali nisem pravil, da je bilo v mojih časih boljše . . . saj pravim — mar ni res, Jakob?“

„Gotovo!“

Med vsemi temi dovtipi in zbadljiv-kami sta se vedno na skrivaj pogle-đovala Silvester in Anica.

„Nesrečni brusni kamen! Čemu sem ga moral kupiti ravno takrat“, si je mislil Silvester.

„Zakaj sem bila tako nagla? Go-tovo se je zmotil!“ se je kesala Franica. Govoriti pa ni mogel nobeden za-četi.

Vrlinovi kosci so zopet prijeli za kose.

„Dajmo poskusiti, kdo je boljši“, reče Blaž. „Nekdaj sem vlekel koso, da se je vse podiralo. Pa tudi sedaj mi še ni kdor bođi kos!“

„Pri jeziku že ne“, pripomni Loj-zika.

„Pri košnji pa še manj, ti jezik!“

Postavili so se in kosili. Silvester, dober kosec in močen, je bil kmalu da-leč spredaj. Dekleta so se norčevala iz Blaža, ki je sopihal zađaj. Ta se je jezil, brusil in zabavljaj in končno vr-gel koso strani.

„Vraga! Če mlad človek ne bo bolj vlekel kakor star, bi bilo grdo!“

Franica je z veseljem gledala Sil-vestra, kako korenjaško je podiral tra-vo. On je čutil, da ga opazuje in je tem silneje pritiskal. Ali nesreča ne počiva! . . . Ko je brisal koso, da jo brusi, mu je spodrsnilo — pogledal je v stran k Franici — in ostro jeklo se mu je zarezalo globoko v meso med palcem in kazalcem.

Nu, ženske, ako vidijo curek kr-vi, so takoj splašene. Nastal je vrišč in gnječa okrog Silaestra, ki je imel krvavo celo roko, da se je videlo še vse huje. Rekel je in trdil, da ni nič hudega ter hotel k potoku, ki je tekel v bližini, da si opere rano. V tem ga prime nekdo za roko.

„Čakaj, Silvester, da ti operem ra-no in obvežem!“

Ta glasek je bil Franičin. Hipo-ma, ko je zagledala kri, jo je nekaj zaskalelo pri srcu, kakor bi bila ran-jena ona, ne Silvester. Pozabila je v trenutku vse in skočila k njemu, da mu pomore. On se je dal voditi. Malo-ne veselil se je, da se je vrezal, ako-ravno ne bo mogel nekaj časa prijeti za delo.

Deklica mu je oprala rano in jo obvezala s svojim belim robcem. Re-ka mu je, naj drži roko visoko, da ne bo preveč silila kri va-njo. Uprav zdravniški nasvet. Vprašala ga je, če ga zelo boli in mu gledala v oči. On je zanikal in jo gledal, srce mu je bi-lo polno nečesa in utripalo hitreje.

„Ha!“ je jel zopet Blaž. „Mislil sem, da bo trebalo po gospoda, tak vrišč so zagnale. Bila je pa le mala ranica. Nu, saj veš, kajne Jakob, ka-ke so?“

„Gotovo!“ je odvrnil ta malomarno in pljunil.

Mlada sosedica sta tu in tam kaj spregovorila. Obema je bilo nekako lahko pri srcu. Ona mu je rano vno-vič prevezala, on jo je pa vprašal, ka-ko ji naj povrne robec.

„Saj jih imam več! Vrzi ga proč, ko ga ne boš več rabil!“

„Raje ga spravim v spomin!“

Ona ga je pogledala, in v tem po-gleđu je bilo vse.

Blaža sta pa ujezila, ker nista ho-tela poslušati, naj dene na rano paj-čevino ali žilasto travo. Godrnjal je, da je njegova ranjka tako delala in se je vsakokrat rado zacelilo. In ona je vedela mnogo, kar ti mladi prevrat-niki ne vedo.

IV.

Četin je imel še velik travnik. Le-žal je na koncu vasi, in se mu je re-

kalo „za Rakitjem“. Travnik za Rakitjem je rabil precej rok, da so ga pokosile in spravile seno. Sedaj pa še Silvester ne more nič. Stari Četin se je praskal za ušesi ter se je jezil nad sinovo neročnostjo. Vrlin pa, kot dober sosed, je vedel, da Četin ne more sam in da primanjkuje delavcev, mu je priskočil na pomoč. On je bil že s svojim delom gotov. Sosedje si pa radi pomagajo.

Tako sta Vrlinov hlapec in sin Jurij šla kositi, drugi dan pa je šla Franica pomagat grabiti seno, ki je dišalo kaj prijetno.

Silvester je opravljal le lahka dela in bil zraven delavec. S Franico sta tudi govorila, čim bolj zaupneje. Sicer navadne stvari, vendar sta bila vesela, da sta se tako sporazumela.

Zadnji voz sena so srečno naložili, dasi jih je zalotil mrak. „Zdravo Marijo“ je že odzvonilo in vsak je pomolil za-se tako na pol in hitel grabiti ostanek ter ga metati na voz. Prijeten hlad je obletaval pridne ljudi ter božal znojna lica.

Stopajočim za vozom se jih je polastila zopet zgovornost, katero so odložili med delom. Bilo jih je lepo videti! Ženske v belih rokavcih s pisanimi predpasniki in kratkimi krili, z robci večinoma v rokah in z grabljami na rami, so korakale za vozom. Istotako moški. Voz je pa drobil kamenje in se počasi gugal na to ali na ono stran, da so se morali včasih celo vpreti. Tu pa tam je zadonela vesela pesem, kakor v odmev slavčeku in kosu, ki sta žgolela v grmovju vsak svojo. Iz gozda starih bukev in smrečja pa se je oglašal čuk. Po zraku so prhutali netopirji in kresnice so svetlikale in pisale svetle kolobarje po vzduhu.

Junjski večeri so krásni . . .

Silvester in Franica sta šla najzadnja. V sredini pa je pripovedoval Blaž Jakobu in kdor ga je hotel poslušati, svoje znanosti in izkušnje.

„Ko je bila moja ranjka še na svetu“, je dejal Blaž in si obrisal čelo z rokavom, „ni bila rada sama doma, ako so se oglašali čuki. Trdila je, da kličejo čarovnice, ki se skrivajo sedaj

za duplinami, da idejo na zborovanje!“
„Bežite, bežite“, je rekla Lojzika, „saj še čarovnic niti ni bilo!“

„Kaj ti veš“, odvrne Blaž. „Dandanes tako ne verjamejo ničesar več, še na pekel ne. Čarovnice so bile in bodo, ampak manj jih je že sedaj, ker hudič ne rabi toliko pomočnic! Duše mu kar posili lete v kremplje, čemu potem še vzdrževati dekle. O, v mojih časih, to je bilo drugače. Tedaj se je moral hudič še pridno potiti, da je dobil katero! Ampak povej mi ti s tvojim jezikom, ki je dolg, da bi segel po celi vasi in še črez, kdo pa je naredil Stari Urši v Žalovem vrhu, tam, kjer je tista mlaka, da ni mogla govoriti cela dva dneva?“

„Jej, to je moralo biti hudo! Povejte, kako je bilo!“

„Kako?! — Urša je šla domov v mraku in čuki so vekali. Ker pa ni mogla biti nikoli tiho, pa še sedaj ne. In jela je žvižgati, ali iz dolgega časa, ali čukom na kljubo, ne vem. Ko pa je prišla do mlake — saj veste, kje je. Tam, kjer zavije klanec v ono dolino in kjer pravijo, da so se tam enkrat krvavo stekli, pa je padel eden v mlako . . .“

„In utonil?“

„Kaj še! Le rešil se je, da ni dobil po glavi, ker mesto po njem, je priletel udarec po mlaki. Zato pa pravijo tisti mlaki „udri mlaka“. Torej, ko je prišla Urša do „udri mlake“, pa glej šmenta. Čarovnice so začele pti vodo po njej, da je bila vsa premočena. Kričale so kakor kavke. Od strahu ni mogla govoriti dva dni. K sreči jej je neka beračica nasvetovala, naj pije nekoliko vode iz „udri mlake“. Urša je to storila in tako zopet dobi glas.“

„Jej, jej“, so se plašno ozirale nekatero in se hitele križati. „Torej imajo ti ptiči tako moč?“

„Imajo, imajo! Ranjka mi je večkrat pravila: „Blaž, ko se bo drl čuk, vzemi vselej šentjanžveve rože ali praprodi seboj, drugače te čarovnice o-skubijo.“ Jaz sem jo seveda ubogal in nesem vedno seboj nekaj praprodi in

šentjanževih rož. Zato se pa tudi ne bojim teli zlekov!“

„Ali verjameš?“ vpraša tihoma Silvester Franico.

„Ne vem, bi ali ne!“

On se je nasmejalo.

„Kako moreš verjeti kaj takega, Franica? Kaj pa je čuk? Ptič, kakor so drugi, samo, da ima zopern glas in se oglašajo ponoči. Čarovnice so pa hudobni ljudje in nihče drug!“

„Kaj pa Urša?“

„Kaj! . . . Preveč se je napila in padla pijana v vodo, kar ve ves svet, pa se jej je zdelo, da so po nji metali vodo. Le ne bodi tako praznoverna. — Veš, kako čarovnico pa jaz poznam? Pa ta ni hudobna . . .“ Obmolnil je in jo pogledal.

„Kakšno in katero?“

„Takšno, ki mi je začarala sree in —“

„— in . . . in, ki me ima tudi rada, čeprav me je odpodila in se jezi nad menoj.“

„Saj ni res, Silvester!“ je dejala deklica.

„Kaj, ti jo poznaš?“ se je začudil poredno Silvester in jo prijel za roko.

Nu, sedaj mu je pač hotela zbežati, ker jo je tako vlovil. Pa on jo je držal za roko. Zardela je pa močno.

„Franica, ali se še kaj huduješ?“

„Ne zameri, Silvester, jaz sem se prenagljala. Obljubljam ti, da sem sklenila, se poboljšati. Malo preveč sem nagla, ali odvaditi se hočem. Ali si kaj hud na-me?“

„Kriv sem le jaz, zakaj pa nisem bolje pogledal. In v glavi sem ga imel precej.“

„Ne, ti nisi nič kriv, ampak jaz. Morala bi vedeti, da si se zmotil!“

Tako je! Ako se po kakih nevihti zopet sprizajnita, pa hoče biti vsak vsega sam kriv. Kako velikodušnost izkazuje nedolžna, prava ljubav, povsod, ne samo v takih slučajih. Ona blaži srce človeka, ona ga vodi, kakor angel, ga varuje zla!

Ker nista mogla priti na čisto, kdo je kriv, je rekel Silvester:

„Pa najbo! Kriv je brusni kamen! Ako bi ga ne bil kupil takrat, pa bi se

nič ne zgodilo! Tako si pa dobila tega, sladčice so pa plesnele v mojem žepu!“

„Nič ne de“, je odvrnila Franica. „Vsaj naučila sem se, da mora človek prej mnogo pretehtati, prevdariti in premisliti, predno koga obsodi, ker se mu lahko zgodi krivica. Zato sem tudi sklenila, da bom drugačna.“

Silvester jej je stisnil roko in vprašal:

„Kaj bi rekla, Franica, ako bi prišli k vam in bi rekli, naj bi šla k nam?“

Pogledala ga je, kakor bi zalesketali dve zvezdi.

„Ali bi šla?“

„Bi“, je odvrnila tiho in povescila oči. Nato se je srčno nasmejala.

Silvester pa je zavriskal od veselja, da so se vsi ozrli, češ: „Kaj pa je, ali si mahoma ozdravel.“ Še čuk je vtihnil.

„Dobro znamenje, dobro znamenje“, je kimal Blaž. „Čuk je vtihnil, ko je zaukal Silvester! Moja ranjka je vedela mnogo. Ako vtihne čuk, če se oglašajo človek, pomeni srečo!“

„Si čula“, vpraša smeje Silvester.

„Ali je res?“

„Nu, čuk nama ne bo oznanjeval sreče, ampak Bog nama jo da!“

„Kakšno srečo pa pomeni“, je vprašala Lojzika.

„Kakšno? Srečo, bodisi, kakršnokoli. Da se nam ta voz ne zvrne, da bi Silvester kmalu ozdravel . . . he-he, da se bo srečno oženil in druge stvari! O, Blaž ve marsikaj!“

Silvester je vnovič vprašal Franico, če je čula.

Na nebu so pa lesketale zvezde, migljale in žarile. Kresnice so pa švigale sem in tja in vetrič je hladil vzduh. Tu pa tam se je od daleč slišalo ukanje in petje.

Voz je pa zavil na dvorišče.

* * *

Mošt, katerega je prekrstil sveti Martin v vino, je bil pripravljen za gostijo.

Stari Četin je dal sinu gospodarstvo in mu svetoval, naj si poišče nevesto.

„Katera bi Vam bila všeč“, vpraša sin.

„Všeč bi mi bila marsikatera, hm, pa jaz se ne bom ženil! Kakor si postelješ, tako spiš! Ampak, iz dobre hiše mora biti in pridna, in da ne bo gledala nas starih po strani! Brez do te bi je seveda tudi ne videl rad, ker to veš, da se kamenje ne da jesti, ako nimata nič!“

„Torej katera?“

„Katero pa si si že mislil izbrati?“
Sin zmaje z ramama.

„Ne taji, dečko, ker stare oči tudi niso slepe! Sosedova Franica je pridna deklica in brez ničesar tudi ni! Ti si večkrat pogledal za njo.“

„Da, oče! Franico bi imel, če mi jo le da stari Vrlin?!“

„Zakaj bi je ne dal?! Ali smo mar slabši od njega? Dal jo bo, samo vprašaj! . . .“

In tako se je naredilo, da se vzameta takoj po Sv. treh kraljih.

Gostija je bila en dan na domu neveste in en dan pri ženinu. Tudi Blaž je bil pozvan, kjer je pravil o svoji ranjki, ki je v vicah, in o čarovnicah.

„He-he!“ se je smejal, ko je napil starešina na srečo mladima poročenecema. „Ali nisem pravil takrat, ko smo peljali zvečer seno iz Rakitja? Ti, Silvester, si imel obvezano roko! Dejal sem, da pomeni srečo, ker je čuk utihnil, ko si zavriskal! Vedel sem, kaj te je gnalo do vriskanja, pa sem bil tiho! . . . he-he!“

„Blaž je vedel, živio Blaž!“

On pa je trkal in zapel:

»Star in pa okoren sem,
d-lati ne morem,
jesti, piti, plesati,
to pa še premorem!«

Natočil si je in izpil. Nato je jel vnovič peti:

»Pleši, pleši, Tine,
da ti žalost mine,
kratko je veselje,
hajd na ples nogé.
Dolgo sem vzdihoval
v noč okoli taval,
Minka djala: »šlek, šlek, šlek,«
da sem moral v beg!
Oj, joj! . . .«

Blaž se je pačil in pel, da so se gostje krohotali. „Oj, joj . . .“, je zapel tako dobro in se je nakremžil, kakor bi mu porinil kdo kol v čreva. On pa je pel v občnem smehu:

»To rani me hudo, dá
Minka za norca me imá,
se smeje: ha há!
Oj, joj! . . .«

„He-he! — Kaj pravim?! Moja ranjka je vedela marsikaj! Vedela je, da je dobro, ako mlada deneta pod zglavje, ko ideta prvokrat spat, kot mož in žena, vejico blagoslovljenega lesa! To odganja uroke in blagoslov je vedno nad hišo! Otroci bodo zdravi in pridni! He-he! Res je res! Ranjka je vedela!“

Silvester se je nasmehnil, drugi se smejali. Franica pa je rdela.

Lojzika pa, ki je pomagala streči, je rekla, da bi rada enkrat zaplesala z Blažem. Gotovo je moral biti enkrat dober plesalec!

„Lej jo no“, se je zavzel Blaž. „Plesalec pa sem bil, plesalec. Ampak sedaj ne plešem več. Stare kosti bi ti trosila po hiši?! Nak!“

Mogoče, da Blaž plesati niti znal ni, zato se je tako odločno branil.

„Torej nečete?“

„Nečem! Lej jo no! — Nimam praproti, ne šentjanževih rož seboj, šment, kdo ve, če bi se mi kaj ne primerilo!? Ženskam ne verjamem ničesar! Moja ranjka me je dobro učila!“

„Plesati?“ je vprašala naglo Lojzika. In bučen smeh je sledil nato.

Lojzika je odbežala v kuhinjo, Blaž pa je jezen zagrabil polno kupico.

„Saj ne ve, kaj govori, vince rujno, odpusti ji“, je godrnjal in stresel do dna vino iz nje. „Pa vraga“: se je obrisal z rokavom. „Nenadoma se me je lotila . . .! Klun, povedal ji bom nekaj ob priliki — Tfec!“

Umirajoči vojak.

»Divjal vso noč je divji boj,
tisoče padlo je junakov,
tisoče padlo korenjakov,
za tvojo zmago, narod moj.

Ob gozdu tem prepóln sem ran.
Kako skele me strašne rane;
tovaršev nikdo se ne gane
jim sveti že krasnejši dan . . .

Od doma daleč sem od svojih,
na čelo pot mrtvaški stopa . . . ;
li grob mi tukaj kdo izkopa,
li zve, da tukaj spim, kdo mojih?

Pozdrav poslednji, domovina,
pošiljam vam, predragi moji,
zastonj me čakate po boji,
zastonj ti čakaš majka sina . . .

Samô, da videl bi enkrati
še tebe, mila domovina.

ki boš slavila me kot sina
ki kri za te je moral dati . . .

A žalibog mi ni mogoče.
Skelé me rane spet močnejše,
srce utriplje počasneje
življenja sveča vgasnit hoče . . .

Oj z bogom domovina, mati,
naj sreče solnce nate sije;
v trenutku zadnjem za te bije
srce, ki mora zdaj končati . . . !

Dragotin.

Razgled po svetu.

Iz bojišča v Tripolisu ni posebnih novih poročil, le to je gotovo, da se Italijanom slabo godi. Turki jih neprestano napadajo in povrh še razsaja med njimi kolera. Lahki bi radi sedaj bojišče prenesli kam v Egejsko morje, morda celo pred Carigrad, a bojijo se drugih vevlasti, ki se temu upirajo. — Tudi med Rusijo in Perzijo preti vojška. — Na Kitajskem zmaga jejo vstasi, veliko trpijo vsled vstaje katoliški misijonarji. — Srbski kralj Peter je obiskal Pariz, glavno mesto francoske države. V Budimpešti se je vršil sredi novembra katoliški shod ogrskih katoličanov vseh narodnosti. — V našem ministrstvu so se že zopet zgodile spremembe. Finančni minister dr. Meyer je odstopil in mesto njega je postal minister Poljak Zaleski, poljedelski minister pa Čeh dr. Braf, minister za Galicijo je postal poljski poslanec Dluogoč. — Nemci so zadnji čas opetovano pokazali svojo oliko. V državnem zboru

sta se stepla dva srdita nemška petelina, Malik in Humer. Ta se je zagнал v onega, Malik pa je Humerja pretepel s vasjim bičem. Malo dni poprej so na Dunaju pri nekem zborovanju očitno kričali „hoch“ nemškemu cesarju in pruskemu kralju. Zadnje dni so v Ljubnem (Leoben) nemški divjaki skoraj do smrti pretepli nekega dijaka samo zato, ker ni bil Nemeč, ampak Rumunec. To je tista nemška olika, katero „Štajere“ vedno hvali. Nikakor Slovenci ne posnemajmo teh nemških surovin! — Na Kranjskem je pri občinskih volitvah padla stara nemčurska trdnjava Tržič v slovenske roke. Tudi pri nas bi lahko tuintam odklenkalo nemčurskemu gospodarstvu, če bi bilo med nami več zavednosti, značajnosti in delavnosti. — Na Hrvaškem se ravnokar razvija hud volilni boj za deželnozborske volitve. Kako „dela“ hrvaško-madžaronska vlada volitve, je naravnost sramota za omikano Evropo.

Dekliški vrtec.

Dekleta, združimo se! Z žalostnim srcem opazujem, kako dekleta malo skrbijo za edinost. Ena misli to, druga misli ono, druga zopet pisano gleda, a ni jim mar, da bi se združile v eno in bi se bolj v nemale za dobro, da bi bile bolj ponižne in bi se složno odločile za to, kar jim svetujejo za vse

dobro vneto dekleta. Vedo sicer same, da bi bilo to prav, a brani jim njihova prevzetnost, češ, ravno tako ne bo, kakor one želijo. O, predraga dekleta, vse se giblje v sedanjem času, ali hočemo me dekleta samo gledati vse to? O ne, hočemo se ganiti in naj izgine vsa prevzetnost iz dekliskih src,

naj izgine vsa zavist, ki omadežuje plemenita srca, naseli pa naj se pogum in požrtvovalnost. Dekleta se n. pr. združijo, da bi se vadile v lepem petju, bodisi v društveni sobi ali v cerkvi, kako lepo bi bilo, če bi zapele ob nedeljah pred Marijinim oltarjem in pred tabernakljem, in se tako izročile Mariji in Jezusu; ali bi v društveni dvorani zapele narodno in si tako razvedrile duha. A žal, da mnogokrat one, ki imajo dar glasu, nimajo požrtvovalnosti. nočejo z drugimi iti skupaj. In zopet katera pravi, naročimo si zdaj ob novem letu dobre časopise, brez teh bi skoraj ne smelo biti slovensko krščansko dekle, kakor so „Bogoljub“, „Glasnik“, „Naš Dom“ itd. Pa ena pravi: Jaz nimam časa, in druga se oglasi, pa pravi: Se mi ne ljubi, grem rajši v krčmo in na veselice; tretja porabi zlati čas v praznih pogovorih itd. O, da bi mi bilo mogoče, v vsa dekliska srca globoko v dno srca vsaditi gorečnost, požrtvovalnost in edinost! Dekleta predraga, oklenite se teh čednosti in srca vaša vam bodo sama narekovala, kaj vam je storiti, in videle bode, kaj se da doseči v župnijah, kjer so dekleta združena, složna in delavna. O dekleta, pogum in na delo! To želi in kliče:

Cilka iz Vranske župnije.

Razvade. Predragi „Naš Dom“! Pozdravljen mi bodi, najboljši prijatelj mladine, katero navdušuješ in vnemaš za vse, kar je blago, lepo, vzvišeno in resnično. Kadarkoli te dobim v roke, sem te neizrečeno vesela, posebno pa, kadar pogledam v Dekliški vrtec. Pa tudi uredniški pogovori nam prinesejo mnogo lepih in krasnih misli, katere bi bile večasi kaj pripravne za govore pri mladinskih sestankih. Kakor n. pr. uredniški pogovor na zadnji strani 6. zvezka letošnjega letnika in še več drugih. Saj se najdejo žalibog ljudje, ki si upajo ravno vpričo nas deklet govoriti grdo in ostudno. Če jim katera kaj zavrne nazaj, se izgovarjajo, da jim je bolj kratek čas. Čudni in pomilovanja vredni se mi večasi skoraj zdijo taki ljudje, ki si ne znajo drugače kratiti čas, kakor s

takimi ostudnimi besedami, z neizmernim popivanjem žganih pijač doma in v gostilnah, in pa s tistim neumnim skakanjem, ki se že ponavlja od starih paganskih časov. Premnogokrat sem že brala, kako so stari pagani plesali okrog svojih lesenih malikov ter jim izkazovali s tem svojo čast. Pa to se mi ne zdi čudno, čudno pa se mi zdi to, da se ljudje, ki so prejeli pri sv. krstu ime kristjana, ki so prejeli luč sv. vere in so v verskih naukih dovolj poučeni, obnašajo ravno tako, kakor tisti stari pagani, ki niso poznali pravega Boga. Svet se dandanes kaj rad ponaša s tem, da je napreden. Res je, da je napredoval zadnje stoletje silno veliko in še vedno napreduje. To je tudi v marsikaterem oziru prav. S časom moramo iti vsprejeto naprej. Tako sem že brala v nekem katoliškem časopisu. Pa, kakor ima vsaka reč svojo dobro in slabo stran, tako tudi svetovni napredek, ki ima to slabo stran, da se vedno bolj in bolj poprijema novodobnih šeg in navad, ki škodujejo in naravnost pohujšujejo, naj si bo v telesnem oziru, še bolj pa duha in srce, zlasti mladine; da ne koristi tudi starejšim ljudem, se samoobsebi razume. Kar se tiče nove mode, posebno v obleki, se te navade najbolj poprijema mladina, dasiravno je večasi bolj neumna, kakor pa pametna, da celo smešna in skoraj ostudna. Naše vrle pisateljice so že čitale v Dekliškem vrteu o tistih čudnih in naravnost zoprnih dišavah, ki si jih tako rada kupujejo naša dekleta, ker si sama pri sebi mislijo, da so potem bolj „nobel“. Ako imajo na čelu čop, novomodno, pa večasi že preozko krilo ter z raznovrstnim lišpom našito jopico, a zraven še pridenejo dišavo, ki jo za drag nendar kupijo, potem mislijo, da so kaj več. Tako si mislijo nekatera naša dekleta ter se izgovarjajo, da mora tako biti, ker zahteva zdaj moda tako. Nič prav se ne zmenijo za tiste vinarje, tudi krone gredo za vse take nepotrebne reči, samo da je le moderno. Kadar se pa gre za kako dobro in koristno stvar, tačas pa stiskajo in javkajo za vsak vinar, da bi

res človek mislil in sodil, da so popolne sirote. Če se jim priporoča kaka knjiga ali časopis, n. pr. „Naš Dom“, „Bogoljub“ ali „Glasnik“, tedaj jim je vse predrago, akoravno čez leto in dan izdajo trikrat več za vso svojo pisano ropotijo, ki jo nosijo na ogled njim enako neumnim ljudem. Dalje bi še rada opozorila na neko drugo smešno in neumno razvado. Mislim tiste naslove, ki si jih naša slovenska dekleta pišejo. Posebno, ako gre katera služiti v mesto, piše hitro svoji prijateljici ali znanki domov, pa napravi naslov: Blagorodna gospodična, ali nekatera še celo nemški piše: Volgeboren Freilan. Ali ni čudno in smešno, ako piše tako kakemu priprostemu dekletu, bodisi kmečko, ali pa v nizki koči doma. Tudi pri nas je razloček. Gospodične so rojene v mestu od gosposkih starišev, tudi take so gospodične, ki se izučijo ali za učiteljico, poštno upraviteljico ali kaj drugega ter si pridobijo s tem potrebne višje izobrazbe. Me dekleta tukaj na deželi pa smo le ali priproste delavke (na polju), šivilje in služkinje, sploh smo vse ali kmečkoga, ali še bolj priprostega stanu. Pa ne sramujmo se tega, ampak vsaka izmed nas bodi ponosna na svoj stan, naj bo potem še tako nizek ali priprost, da se le v njem pošteno živi. Torej bodimo pametne tudi v tem oziru. Pišimo rajši nekako tako-le: „Spošt. mladenka!“, ali: „Cenj. prijateljica!“ — Ko se začne pisati pismo, pa piše nekatera tako-le: Jaz primem pero v desno roko ter Ti pišem črez hribe in doline; potem pa napravi konec nekako tako-le: Jaz zdaj sklenem svoje slabo pisanje ter podam v kljunček mojemu golobčku ter ga ponese in Te pozdravlja spet črez hribe in doline. — Tako pisanje je v resnici slabo, smešno in neumno. Poprej piše vse nepotrebne okoliščine, kar je pa v resnici potrebno, pa že ne more spraviti na papir. Kadar pišemo svojim prijateljicam ali znankam, bratu ali sestri kakšno voščilo za praznike ali njihov god, napravimo kratko, pa dostojno: Pozdrav zadostuje eden, ki je več vreden, kakor trije skupaj. Kakar pišemo kako daljše pismo, pi-

šimo naravnost to, kar mislimo in kar je v resnici potrebno, ne pa vse mogoče čenče, ki se vsakemu pametnemu človeku gabijo. Pozabiti ne smem tudi tistih razglednic, ki so razstavljene dostikrat v oknih raznih trgovin, ki pa morajo žaliti oko vsakega dekleta, ki ima še količkaj poštenja in dekliškega ponosa v sebi. Na njih so večasi take grde, ostudne in umazane figure, ki naravnost žalijo našo žensko čast in dostojnost. Proti temu bi se naj vzdignile v boj vse ženske, zlasti dekleta, ki take razglednice kupujejo, prejmejo za svoj god, se temu smeji in to še drugim dajo gledati. Vprašam vas, draga slovenska dekleta: ali zasluži taka abotnica nositi ime slovenskega dekleta? Prosim vas, drage mladenke in prijateljice „Našega Doma“, vzdignite se tudi ve v boj zoper to grdobo; če bi slučajno prejela katera kaj takega, vrzi hitro v ogenj. Posebno varujmo svoje mlajše bratce in sestrice pred takimi rečmi, ki žalijo čednost svete čistosti. Pa tudi drugim branimo kupovati kaj takega. Me pa si z odločno besedo prepovejmo, nam dpošiljati kaj takega. — Pozdravljen bodite vse od priprostega dekleta v Zibiki.

Proč z boječnostjo! Vsem slovenskim dekletom sicer ne veljajo te besede, pa vendar jih je večina, ki jim veljajo. Dasi naša katoliška društva prav lepo napredujejo, pa vendar ne smemo popuščati v svoji marljivosti, dela se še vse premalo. V naših dekliških zvezah se opažajo tuintam prav močno razvite korenine neke prav grde vrste plevela, in to je boječnost. Le opazujte dekleta, ko boste šle v svojo društveno sobo, kako se nekatero plaho ozirajo okrog, če bi jih ne videl kak liberalček, kateri bi jim potlej nagajal in očital njihovo početje. Seveda, ko pa grede dekleta v nedeljo popoldne v gostilno, se nobena ne ozira in nobena ne reče, kaj pa bodo ljudje rekli, če bom šla v gostilno in na ples. Po tem jih najprej spoznamo, da niso na pravem potu, in tudi ne bodo vstrajale v naših društvih, čeprav so še v njih. One so boječe tam, kjer bi ne

smele biti; nasprotno pa so pogumne in predrzne tam, kjer se mora vsaka poštena mladenka sramovati. Boječe bodimo le tedaj, če se nam bliža sovražnik, ki nas hoče pripraviti ob poštenje in dobro ime. Z ozirom na naša društva pa se moramo kazati prav pogumne, ker le tedaj nam bo mogoče, premagati predrznost naših nasprotnikov. Boječnost nam prav mnogo škoduje. Naši nasprotniki pa porabijo takoj vsako priliko, da bi lažje pridobili novih pristašev za svoje hudobije. Torej jim tudi naša boječnost dosti pomore do njihovih naklepov. Proč z boječnostjo! Na mesto, kjer se je dosedaj šopirila boječnost, zasadimo prelepi cvetki; pogum in vstrajnost, kateri naj bi dičili vso slovensko katoliško mladino, ker le tedaj bomo dosegli zmago v boju z našimi nasprotniki; ako pa zadobimo zmago, nam ne izostane tudi krona. Skušajmo torej boječe mladenke ohraniti v naši sredi s tem, da jim bomo z lepim vzgledom vlivale pogum v njihova boječa srca. Zato pa tudi želim in pričakujem, da bodo moje besede našle odmev v vaših srcih. Torej še enkrat: Proč z boječnostjo! — Iskrene pozdrave vam pošilja mladenka iz Obriža,

Slavka.

Predica. Jesenska megla se vlačí po hribih in dolinah, mrzel veter brije in kmalu bo nastopila huda zima. Pa kaj ne, predrage, zima nam vendar ne bode škodovala v našem Dekliškem vrtcu, ko se tako dan za dnevom oglašajo nove dopisovalke. Gotovo so hvale vredne take mladenke, ki porabijo svoj prosti čas pri dobrih knjigah in časnikih in se tudi še pečajo s persom. Ali, drage moje, jaz bi vam še rada svetovala drugo delo, ki je važno tudi za vsako mladenko, kajti skoraj bi rekla, da je več dopisovalk, kakor pa predic. Kako lepo bi bilo, če bi se mladenke potrudile in učile tega imenitnega dela. Kdo pa nam daje najlepši vzgled za to delo? Naša mati Marija, ki je tudi predla. Če bomo njo posnemale po njenih telesnih in duhovnih delih, ne bomo trpele pomanjkanja in tudi naša večnost bode srečna.

Večkrat sem že slišala celo matere, ki so se pogovarjale, da ne znajo presti; potem pa reče, mlada se nisem učila, zdaj pa se že ne bom. Ve pa, drage mladenke, recite: Me pa se hočemo in se bomo učile presti, zakaj to je staro častitljivo slovensko delo. Lepo pravi pesem:

Poštena je predica
In stara je pravica,
Da tisto dekle kaj velja
Ki tanko nit naredit zna.

Viljemina.

Dobra gospodinja. Bliža se nam Miklavževu, dan radosti za našo mladež, osobito v naših jugoslovanskih pokrajinah. To slavlje v čast in veselje naših malih pa stavi tudi nam kuharicam nekaj tirjatev. Jabolka, rožički, orehi itd., to večinoma ne zadostuje, mora priti tudi nekaj sladkega za male želodčke; ni povsod slaščičarn in v drugem oziru tudi ne zadosti cvanka za nakupovanje, treba je tedaj, da domača tovarna s cenejšimi stroški nudi, kar je treba; zatorej danes tozavevno nekaj receptov. Pecivo za otroke mora biti zdravju neškodljivo, okusno, pa tudi ceno; zato priporočam posebno sledeče: 1. Huzarski krofletčki: 17 dkg zmočaja (putra), 2 žolčeka in 7 dkg naribanega sladkorja ter 15 dkg moke, se precej dolgo goni in meša. Iz te zmesi se delajo mali kolobarčki; v sredino teh kolobarčkov se delajo z obrnjeno kuhačico jamice, ki se napolnijo s kako sadno omako (Salse); položijo se ti kolobarčki na namazano ploščico, na kateri jih je speči, da lepo orumene. — 2. Janeževi zapognjenci: Stehtaj si enako težo celih jajc in sladkorja; zgoni oboje precej dolgo prav temeljito, dodeni potem moke, 2 tretjini jajčeve teže ter prav dobro zmešaj; napravi na namazani plošči iz te zmesi kupčke, potrosi jih z janežem ter jih pri manjši vročini speči. Spečene kolobarčke pripogni potem takoj ali na kuhači ali pa na valjarju; zelo lepo ploščice tudi pripognemo v kupici. — 3. Mandeljevi pripognjenci: vlij gori že popisano zmes v namazano ponvico, potrosi s stolčenimi mandeljni in speči jo, kakor gori omenjene kolobarče.

ke. Spečeno testo razreži na trake, in pripogni jih kakor janeževe pripognjence. — To za danes; prihodnjic nekaj o pecivu za božično drevo.

Stara kuharica.

Potrpežljivost. Vrt, ki mu manjka krasnih cvetlic, ni popoln. Tudi v Dekliškem vrtu naj ne manjka cvetlice, ki se ji pravi potrpežljivost, ki je zlasti ženski neobhodno potrebna, da lahko v družinskem krogu izpolnjuje prevzvišeno in težavno nalogo. Ženska, ki hoče svojo vlogo dobro izvršiti, mora to čednost popolnoma poznati in izvrševati. Hišni mir je božja luč v domačem svetišču, kjer jasno sveti ta luč, plameni prava medsebojna ljubezen in zadovoljnost v družini, naj so nje gmotne razmere še tako majhne in skromne. — Sveta skrb vsake gospodinje bodi torej, ohraniti mir in slovo v svoji družini. To se pa doseže le s pravo potrpežljivostjo. Marsikaj lahko skali slovo med domačimi, vsak človek ima svoje napake, večje ali manjše. Ako pa jo vsaka neprijetna beseda, vsak preglasni korak razburi, da bliska iz oči in začnejo padati psovke, taki ženski je pač potrpežljivost neznaná čednost. Gotovo ne more vladati ljubi mir, kjer je jezljiva, sitna gospodinja. Res je, da je malo tako težavnih poklicov, kakor je gospodinjski, dela ima mnogokrat tu in tam čez glavo, zraven tega trpi pomanjkanje, zaničevanje itd. — Mnoge žene so si same krive, da postane mož pijanec. Ko kedaj pride malo pozneje domov, kakor si žena misli, da bi moral priti, letijo mu psovke nasproti, predno more povedati, kaj je bilo vzrok, da ni prišel ob pravem času domov. Ni čuda, ako se takoj obrne in gre v gostilno. Pri taki hiši seveda ni mogoče biti ljubi mir, kjer je žena zmiraj napeta, kakor tista žaba, ki je hotela biti večja kakor vol. — Od potrpežljivosti ne bo dajala nobena odgovora in ji tudi ne bo nadležna. Mirna naj bo z domačini in s sosedi, naj ne kriči za vsako malo reč, kakor da bi začela goreti streha. Bolje je, stokrat potrpeti, kakor se enkrat prepirati. Pregovor pravi, da prebije potrpežljivost železne đuri. Ako bomo potrpele,

bomo tudi drugim vzgled. Tega se začnimo vaditi že sedaj, ne hodimo vsaki malenkosti na konec, ne jezimo se za vsako malo reč, in privadile se bomo potrpežljivosti, ki je kras vsake ženske. Malika.

Znanje. Kaj je grešno znanje? Ne potrebna in preprijazna tovarišija z drugim spolom. Tako znanje more biti brez greha, ako je zavoljo zakona, da spoznata medsebojne lastnosti ter se shajata vpricho starišev in poštenih ljudi, a če se shajata ponoči in skrivaj je pregrešno. Oh, s kolikimi grehi obteži tako dekle svojo vest, katero živi morda leta in leta v grešnem znanju! Kdo more prešteti vse grešne misli, želje, dopadajenje nad hučim, vse nespodobne pogovore, pohujšanje, žalost in solze starišev. Marsikatera mladenka se izgovarja: Kaj pa je to hudega, ako imam znanje in se s tem ali onim malo pogovorim in malo poplešem z njim, saj se nikomur ne godi krivica. O, draga mi prijateljica, nevarno se je igrati s strupeno kačo, bolje je, da se ji ne bližajš. Nečista ljubezen je huda bolezen, je dolga bolezen, pa gotova smrt. Na potu z grešnim znanjem te nikoli ne čaka prava sreča. Dekle, katero v samskem stanu pregrešno živi, ono si izpreminja svoj zakon v živ pekel. Kdor pa noče, ali ne more v zakon stopiti in vendar nečisto živi, on hiti po ravni poti v večno pogubljenje. Ne reci: saj jih veliko nečisto živi, pa se jim ne zgodi nič hudega. Njihova sodba še ni potekla, a gotovo pride. Tudi steklina se vsakokrat hitro ne pozna, toda prikaže se pozneje tem hujše. Tudi se jih mnogo tolaži: Saj se lahko spovem, in Bog mi bo odpustil. Kdor predrzno na božjo milost greši, ta umrje večidel brez milosti božje. Dragá mi mladenka, ako zapustiš roznato pot ljube nedolžnosti, nikdar je ne dobiš za nobeno ceno nazaj. Zatorej, ljuba mi mladenka, ne daj se zapeljati nikomur s praznimi besedami. Pomisli, kako zelo nevarna in škodljiva je slaba tovarišija in znanje. Dekle, ki se rado z moškimi norčuje in šali, meče in Bog ve kaj, morda celo ponoči z njimi občuje, bo kmalu na

svoji duši smrtno ranjena. Opozarjam te, beži pred njimi, ki se ti prilizujejo, na jeziku imajo strd, a v srcu imajo smrten strup. Izogiblji se jih, ne hodi ž njimi ne v cerkev, ne na delo, še manj v krčmo, bodi resnobna, tudi ne sprejemaj od njih nobenih daril, da morda ne prodaš za nje svoje duše in svojega večnega zveličanja. To vam sporoča in vas pozdravlja Jurjevčanka Micika.

Cvetlice ponižnosti. Dovolite mi, drage tovarišice, da se jaz kot priprosto dekle prvič oglasim v Dekliškem vrtcu in vam podam par besed o ponižnosti. Tudi ponižnosti nam tuintam manjka v dekliških zvezah. Cvetlica vijolica nam je kaj lep vzgled ponižnosti. Vzemimo si za vzgled vijolico in tulipan. Kako se prevzetni tulipan na vrtu povišuje in zaničuje priprosto vijolico! „Glej, kako sem jaz krasen v svojih barvah, vse me občuduje, ti pa, priprosta vijolice, s svojo modro barvo sama za-se cveteš in nikdo te ne hodi ogledovat.“ Pa pride tje mlado dekcle, oj, kako se razveseli, ko najde duhtečo vijolico. Utrga jo in vsa vesela jo odnese seboj, na prevzetni tulipan se še ozre ne. Drage tovarišice, tudi z nami je tako. Če bomo ponižne, vsakdo nas bo spoštoval in tudi naša nebeška mati Marija nas bo podpirala s svojo mogočno roko in nas varovala pred našimi sovražniki. Kako žalostno in graje vredno je, kako se nekatera dekleta povišujejo s tem, če imajo lepo in drago obleko, in mislijo, da se potem s kako bolj priprosto deklico ne smejo pogovarjati. Sem že celo na svoje oči videla, da je nekateri sram, iti zraven bolj priproste in revne deklice, če jo kdo znanih sreča. Če je katera bolj nevedna in še ni tako izobražena, ali ni tako popolna v duševnem oziru kakor druge, ne smemo je prezirati in se poviševati nad njo, temveč se moramo ponižati do nje ter jo skušati pridobiti za dobro stvar. Ako hočemo biti torej zveste Marijine hčerke in vnete slovenske mladenke,

se moramo vaditi v ponižnosti. Saj ravno naša nebeška mati Marija je vzgled vseh čednosti, zlasti pa ponižnosti. Le ponižnost prava mladenki vsaki da veljavo. Rajhenburžanka.

Cvetlice-lončarice. 1. prostor. Kakor potrebuje vsaka rastlina prostor, zrak in svetlobo, tako je tudi to neobhodno potrebno za cvetlice v loncih. Rastline stezajo v zrak mladike, listje in cvetove, ter za to potrebujejo prostor. Pri lončnicah je glavno prostor, nikdar jih ne smemo stiskati in preveč skupaj tlačiti, če hočemo, da se nam bodo lepo razvijale. — Drugi pogoj za cvetlice je zrak. Zrak pride sicer povsod do rasilin, vendar pa moramo večkrat prezračiti prostore v oknih. To storimo tako, da postavimo cvetlice nekoliko časa na drug prostor. — Brez svetlobe ni življenja in obstanka. Za cvetlice je tretji pogoj svetloba. Postaviti jih moraš na okna, obrnjena k solncu, ali pred okna na solnčni strani. Če jih postaviš pred okna, postavi jih na klop ali mizo, ne na zemljo. Rastline moraš vedno obračati proti svetlobi. Vsakdo, ki ima lončnice, opazi, da se vedno obračajo proti solncu, na senčni strani pa so skrivljene. Da se zravnajo, obrni stran, ki je bila proti solncu, na nasprotno, to je senčno stran. — 2. posoda. Najboljša posoda za rastline so dobro žgani in nepološčeni lonci iz glin. Taki spuščajo zrak skozi sebe, kar pri steklenih, ali celo kovinskih, ni, in zato taki tudi niso za rabo. — Vsak lonec mora imeti na dnu luknjo za odtekanje vode. Lenec pa mora biti tudi primeren rastlini. Čim večja je rastlina, tem večji naj bo lonec, da imajo korenine prostor. Nekateri rastline puščajo korenine globoko; te morajo imeti visoke in ozke lonce. Pod lonci so navadno podstavnice, v katere se odceja voda iz loneca. Dobro je, če imajo podstavnice majhne žlebke, da ne sega nabrana voda do lončnega dna, kar škoduje rastlini.

Društveni glasnik.

Kamnica pri Mariboru. Dne 5. novemb. je imela Dekliška zveza svoj poučni sestanek. Udeležilo se ga je nad 40 deklet. Po pozdravu je govorila Roza Šket o »sovražnikih dekliške sreče« (Naš Dom). »Jefteva prisega« Gregorčič je deklamirala L. Strnad. Pevke so zapele več narodnih pesmi. F. Matičič je razspravljala o »ženskem delu« (Naš Dom). Soči (Gregorčič) je deklamirala Julijana Lopič. Deset zapovedi za slov. mladenko (Naš Dom) je govorila Alojzija Poprask. Le tako naprej! A ne pozabimo na naraščaj! Še je v Kamnici mnogo deklet, ki bi lahko vstopile v Dekliško zvezo in ji veliko koristile s svojimi zmožnostmi. Kličemo jim: Pridružite se nam!

Jarcina. Dne 15. oktobra se je vršil v naši čitalnici poučni shod. Govornik č. g. Verzelak nam razkladajo vrednost dobrega, pravičnega berila; priporočajo vernost, ljubezen do kmečkenga stanu in zmernost. Žal, da ni bilo še več poslušalcev. Večkrat so že naše mladenke izražale željo za društvo »abstinent«. A prave odločnosti, kakor se vidi, ni. Marsikatera si menda misli: »Celo življenje, nigdar več piti nobenih alkoholičnih pijač, to ni mogoče«. Na tem shodu pa so nam č. g. razložili trojni abstinentizem, in sicer: 1. vrste, ki se zdržijo samo žganja; 2. vrste, ki pijejo samo kaj maledga vina; 3. vrste, ki se zdržijo vseh alkoholnih pijač. Hvale vredno bi bilo, da bi naša društva ustanovila abstinenčne odseke, najprej vsaj prve vrste. Počasi pojdimo, a glejmo, da pridemo daleč!

Sv. Lovrenc na Dr. polju. Naša mladeniška zveza si je izvolila sledeči odbor: Finžgar Rudolf, predsednik; Rogač Anton, namestnik; Črnko Anton, tajnik; Kavčevič Lovro, namest.; Janez Planinšek, knjižničar; Beranič Franc, blagajnik; Medved Jožef, namestnik, ki je po pomoti stavca v »Slovenskem Gospodarju« bil izpuščen. Za Dekliško zvezo: Jerčka Planinšek, predsednica; Marjeta Mlakar, namestnica; Pišek Terezija, blagajničarka; Mlakar Marija, knjižničarka; Pršuh Marija, tajnica; Planinšek Neža, namestnica. Tako si je postavila Št. Lovrenčka mladina temeljni kamen, na katerega hočemo z božjo in Marijino pomočjo zidati trdno poslopje prave dekliške in mladeniške izobrazbe. Ne ozirajmo se na napačni strah pred našimi nasprotniki, katerih ne manjka nikjer, tudi pri nas ne, ki ne znajo drugega kakor blatiti, kar je narodnega, in grdo obrekovati. Mladenči in mladenke, pogumno naprej k vsestranskemu delu, v čast veri, v prid sebi in blagor narodu in domovini. Kako bo kaj z našimi mesečnimi in poučnimi shodi, bomo že poročali. K mladeniški zvezi je pristopilo 60 mladeničev, k dekliški pa 108 deklet. Daj nam Bog obilo uspeha!

Tajnica.

Ptuj. Redni shod naše dekliške zveze dne 19. novembra je bil shod v pravem pomenu besede ne samo glede zanimivih točk, temveč tudi z ozirom na udeležbo; tako bi moralo vedno biti. Navzočih ni bilo samo mnogo članic,

temveč počastilo nas je tudi precejšnje število gostov, kar nas je zelo, zelo razveselilo. Otvoril je shod velečastiti gospod voditelj z govorom, v katerem je slikal današnje svetovne razmere in povdarjal posebno vpliv in važnost tiska, opozarjal mladino, da naj se posluži dobrega čtiva, da naj čita naše narodno katoliške časnike, priporoča »Slov. Gospodarja«, »Stražo«, osobito pa »Naš Dom« in nekaj brošuric, ki so namenjene proti vživanju alkoholnih pijač. Gospod govornik povdarja, da je dolžnost vsakega našega pristaša, da podpira po svojih močeh slovensko katoliško časopisje in navede tudi način, po katerem bi bilo mogoče doseči večštevilo naročil. Z zanimanjem so sledili poslušalci navdušenemu govoru, posebno je vsem ugajala primera o mravljičnem kebru, ki jo je prinesel »Naš Dom« na platnicah. E dini so bili z govornikom, ter klicali: Proč s tem kebrum iz naših mravljišč! Z navdušenimi živio klici se je končala prva točka. Druga govornica, predsednica Terezija Breznik je nadaljevala svoje predavanje o gospodinjstvu in osobito povdarjala važnost in potrebo delavnosti. Predavateljica nam je dala zopetni dokaz svojega govorniškega daru. Kjer se družijo zmožnost s pridnostjo in dobro voljo, tam mora biti tudi uspeh izbornen. Hvala naši neumorno delujoči predsednici! Tretja govornica, Ana Lovrenčič je v zanimivi, deloma resni, deloma šaljivi obliki svarila dekleta pred zapravljujostjo, osobito kar se tiče obleke. »Vsak naj se nosi po svojem stanus«, to je bilo jedro pouka. Kako so vsem ugajale besede spretne govornice, o tem je pričalo navdušenje ob koncu govora. Glavno tačko tvoril je to pot nastop naših diletantk v dramatičnem prizoru »Lepa Rozca«. V primernih, deloma resnih, deloma šaljivih dvogovorih se je tu kazalo na dvoje: 1. nevarnosti, ki pretijo mladenkam v mestih, 2. na dejstvo, da je domača gruda pravi dom slovenskih mladenk. Vse igralke: Terezija Breznik Lojzika Kovačič, Otilija Kotnik, Ivanka Horvat, Nežika Petrovič, Angela Šentjunc, Marija Kekec in Micika Poterč so imenitno izvršile svojo nalogo; posebej še moramo pohvaliti »Lepo Baro«, M. Poterč, ki se ni zbal dolgega besedila, in drugega truda, da nam je predočila spreobrnjenje mladenke, ki bi skoraj po slabem vplivu — zašla na kriva pota. Da so bili ti dvogovori umestni in tudi dobro uprizorjeni, o tem je pričalo obče zadovoljstvo ob koncu prizora. K sklepu spodbuja članica gospodična Erna Razlag k mnogoštevilnemu in rednemu zahajanju k shodom, naznanja, da se bode vršil, če ne bo nepričakovanih zadržkov, občni zbor Dekliške zveze skupno z občnim zborom krčevinskega bralnega društva 17. decembra in da nas hoče tačas počastiti izborni govornik iz Maribora; pravočasno bodo sledila natančnejša obvestila. Nadalje se po gospodični še enkrat priporoča naročba časnikov, osobito »Naš Dom« in opozarja funkcionarke zvezine, da se pravočasno pripravljajo na dotična poročila povodom občnega zbora. Z navdušenim

Živio klici smo se razšle, veseleč se svidenja pri občnem zboru.

Marica.

Gomilsko. Dekanijski odbor »Dekliške zveze« v braslovški dekaniji smo si ustanovili v nedeljo, dne 12. novembra na Gomilskem. Preč. g. kaplan Rajmund Bratanič so nam razložili pomen in delovanje odbora v navzočnosti g. župnika Grobelšeka ter g. župnika Končana in precejšnjega števila mladenk iz raznih župnij naše dekanije. V odbor so bile izvoljene: Predsednica Trezika Šketa iz Braslovč, njena namestnica Julijana Ocvirk iz Št. Pavla pri Preboldu, tajnica Zofija Lukman iz Št. Jurja ob Taboru, blagajničarka Apolonija Boldin iz Gomilskega, za odbornici pa Marija Bošnjak iz Braslovč in Mar. Šalomon iz Vranskega. Novo-ustanovljeni odsek nam je porok, da se bo dekliška organizacija v tej dekaniji še bolj živahno razvila, zlasti se bode delalo na to, da se še ustanovijo zveze, kjer jih še ni.

Zrečce. Dekliška zveza, ki se je pri nas ustanovila dne 15. oktobra, si je izvolila sledeči odbor: Predsednica Lamut Barbika, tajnica Nemčič Ančka, blagajničarka Klančnik Francika, knjižničarka Leskovar Zefika, namestnice: Golčar Julika, Marčič Tončka, Volčič Amalija, Kračun Gizela; odbornice: Komperšek Ana, Kvas Julika, Sadek Katarina, Winter Mimika. Dne 19. novembra 1911 po večernicah je Zveza imela svoj prvi poučni shod. Francika Klančnik je vspejubljala tovarišice k delu za izobrazbo, k obrambi za materni jezik in slovensko domovino. Ančka Nemčič priporoča in razlaga dekliški znak. Antonija Marčič govori o pomenu Marijine svetinje. Veselost sta povzročili Golčar Julika in Klančnik Francika s šaljivim prizorom, ki uči, kako se lahko kupuje pamet. Predsednica Lamut opozarja tovarišice na velevažno delo mladosti, naj jo dobro porabijo za svojo izobrazbo in v blagor slovenske domovine. Sklepoma so nam lepe nauke dajali č. g. kaplan Škofič, ki se sploh neumorno trudijo s tukajšnjo mladino v zadevi prepotrebnega izobraževanja. Ti pa, Zreška mladina, vzdrami se sedaj iz spanja k delu, da bo dan ustanovitve D. Z. za nas res dan prerojenja, dan novega življenja, kakor nam je povedala novoizvoljena predsednica. Ne ozirajmo se na nasprotnike, naj govore kar hočejo. Mi gremo naprej po poti izobrazbe k slavni zmagi.

Žetale. O nas zadnji čas ni bilo nič slišati, bil je čas jesenskega dela in pa imeli smo priprave in skrb za Marijino družbo, ki se 8. grudnia ustanovi. Pristopilo nas je že 165 deklet. Kakor slišim, se fantje pripravljajo za neko igro. Pač žalostno za naše nekatere fante, ki se veliko bolj zanimajo za razne nespodobne

plese ter druge takšne prireditve, prirejene od sovražnikov naše mladine, a stopiti v naš delokrog se pa sramujejo. Vprašam te, ljubi slovenski fant, zakaj se sramuješ stopiti v Marij. družbo, biti ud bralnega društva ter priti k poštenu zabavi? Ne sramuješ se iti na ples, iti na muziko, kjer se nedolžnost tako hitro zapravi, a potegniti se za dobro stvar se pa sramuješ. Oh, koliko več bi se dalo doseči! Pa treba je odločne volje ter nekaj korajže. Pozivljam vas torej, mladenči, družite se, kajti le z združenimi močmi boste kaj dosegli. Vsi se že veselimo in željno pričakujemo, da nam v kratkem pripravite kako zabavno urico, kar pa tudi vem, da nam boste z veseljem ustregli. Na svidenje torej v bralni sobi.

Mladenka.

Tcharje. V nedeljo dne 9. novemb. se je vršil pri nas ustanovni shod telovadnega odseka »Orel«. Radi slabega vremena ni bila udeležba od strani občinstva taka, kot bi bilo želeli. Pač pa so naši fantje prišli polnoštevilno ter pazljivo poslušali govor g. dr. Hohnjeca. Želeti je, da bi njegova izvajanja rodila med tukajšnjo mladino obilo sadu. Novemu odseku se je izvolil sledeči odbor: Razbornik Ivan, preds., Dimec Fr., tajnik, Rebov Štefan, blag., Aram Leop., Gajšek Mihael in Kovač Vinc., namest., Koštomaj Ivan, načelnik. Ob enem so fantje uprizorili igro: »Za križ in svobodo«, katera je nudila poleg zabave tudi mnogo, tukajšnjim razmeram potrebnih naukov. Sedaj pa, dragi bratje, nas samih je naloga, da širimo našo plemenito misel med svoje prijatelje. Pokažimo nasprotnikom, v narodnem, kakor v verskem oziru svoje odločno stališče, da tako podamo pogum onim, ki sedaj iz strahu pred nemškutarji, deloma pa v svoji mlačnosti ne marajo stopiti v naše vrste. Skrbimo, da bodo vsi poštene mladeniči zbrani pod okriljem »Orla«, to pa dosežemo le v složenem in vstrajnem delu.

Iz Pliberške okolice na Koroškem. Čas je, da tudi me koroška dekleta vstanemo iz dolgega spanja, da ne ostanemo brez svetilk za drugimi, kakor nespametne device, ki so zlati čas zamudile. Dne 19. novembra se je pri nas vršil velik dekliški shod, pri katerem je g. dr. Božič obdaril s zlatimi besedami, ki so pač vsaki Slovenki segle v dno srca. Vsa čast gre tudi prečast. gosp. Hornböku za ves trud. Ohranimo si v srcu nauke, ki smo jih slišale ta dan in nadaljujmo delo v edinosti, da pridemo do boljše bodočnosti. K temu nam je treba tudi nekaj požrtvovalnosti, ki, upam da se jej ne bomo ustavljale. Sedaj je najpripravnejši čas za delo. V to nam pomagaj presveto Srce Jezusovo.

Vaša somišljenka iz Podkrajja.

Govorniške vaje.

Bodimo odločne Slovenke in pogumne braniteljice sv. vere in nedolžnosti!

Drage tovarišice! Bodimo odločne Slovenke! Zavedajmo se dolžnosti, braniti naš

mili materni jezik. Čas je pokazal, da mora tudi ženska mladina stopiti na branik slovenskega naroda.

Neki deklici je njena učiteljica pri izstop

iz šole za slovo povedala to-le: Deklica draga! Do sedaj si bila pod mojim pokroviteljstvom, a sedaj, ko boš stopila v svet, nikar ne pozabi: 1. da si krščanska deklica, 2. da si slovenska deklica, 3. da si kmetska deklica.

Tovaršice drage! To Vam kličem danes tudi jaz. Kot krščanska dekleta smo dolžne brauti svoje versko prepričanje in svojo deklinško čast. Napade na našo sv. vero in duhovščino moramo odločno zavračevati. Zavedajmo se tudi svoje deklinške časti in branimo do zadnjega zdihljeja ta najlepši kras slovenske mladenke.

Kot slovenska dekleta smo lahko ponosne, Kaj lepo se nanašajo na nas krasne pesmi, kakor: »Slovenskim mladenkam« in »Slovenka sem« i. dr.

Pa tudi kot kmetskimi dekletom se nam ni treba sramovati svojega stanu, ker je imeniten in redi vse druge stanove na svetu. Iz kmetskega stanu je izšlo veliko imenitnih mož. Najslavnejši voditelji narodov so bili v kmetskih hišah doma. Saj pravi pesnik: »Kar mož nebesa so poslala, da večnih nas otmo grobov; vse mati kmetska je zibala, iz kmetskih so izšli domov.«

Sklenimo torej prijeti za orožje in sukajmo uma svitle meče, da se bodo uresničile lepe besede slovenskega pesnika: »In bodo združili otroci slovanski, se v rod velikanski nasprotnikom v strah. Oj takrat pa bodo mladenkam se vila, prekrasna vezila v preslavni spomin.«

Torej na delo z združenimi močmi! Mnogo uspeha vam želi

Slivniška mladenka.

Drobtinice.

Slovarček najnavadnejših tujk.¹

Ciankalij: grška beseda (cyan—kalium), je bela, prozorna, kockasta, lahko topljiva tvarina, ki je strahovit strup. Rabi se za pozlačevanje in posrebravanje pri fotografijah itd.

Ciklon od grške bes. Kyklon — vrtinec. Ciklon se imenuje strašen vihar, ki se suče kakor vijak. Vodo na morju in pesek v puščavi vije in suče tako, da sta podobna velikemu drevesu. Kakor živo hrastje gredo ti zračni stebri naprej ter vničijo vse, kar dosežejo. Ob vročih dnevih vidiš včas, kako se naenkrat zasučje prah na cesti, to je le medla podobica strašnega ciklona.

Cilinder od grške besede kylyndros — zvitek. Stari Grki niso imeli knjig kakor mi, ampak so rokopise zvijali, kakor mi polo papirja. Cilinder pomeni tudi valj in valju podoben visok klobuk, ki je prišel iz Francoskega nam.

Ciničen, od grške besede kyon-kynos — pes; ciničen človek — brezobrazen, skrajno drzen človek.

¹ Primeri št. 13, str. 207.

Cistercijanci, panoga benediktinskega reda (»sivi menihi«) od francoskega mesta Cisteaux — dandanes Citeaux (beri Sitô).

Koliko moč ima solnčna svetloba? Če bi hoteli solnčno svetlobo nadomestiti z navadno lučjo, bi morali na vsak četvorni centimeter solnčne površine postaviti 319 tisoč gorečih sveč. Površina solnca je pa tako ogromna, da bi parobrod, ki preleti po 36 kilometrov na uro, potreboval celih 14 let, da bi obišel solnčno oblo. In na tej ogromni obli bi moralo na vsak četvorni centimeter priti 319 tisoč gorečih sveč!

Koliko je star konj? Najstarejše poročilo o konju kot domači živali imamo iz leta 2155 pred Kristusovim rojstvom in sicer iz Kitajskega. Takrat je vladal ondi cesar Šimung, o katerem se pripoveduje, da je prvi učil konje jezdit.

Gob je na celem svetu okoli 360 tisoč vrst; od teh jih je kakih 9000 bolj znanih in med temi 8000 vžitnih.

Ustanovljena l. 1885.

Telefon 113.

Trgovina tiskarne sv. Cirila

Maribor, Koroška cesta 5

je otvorila na novo prodajo papirja, pisalnih,
risalnih in šolskih potrebščin ter priporoča:

kancelijski, konceptni,
pismeni, dokumentni,
ministrski, ovitni in
:: barvani papir. ::
Trgovske knjige v
vseh velikostih črtane
z eno ali dvema ko-
lonama v papir, plat-
no, gradl ali pol vs-
|| nje vezane. ||

Štambilje pečatnike
vignete, (Siegelmar-
ken) za urade in
privatne izvršuje se
v najkrajšem času.
Trgovci in prepro-
dajalci imajo en gros-
cene. Priznano do-
bro blago. Solidna
in točna postrežba.

Naš Dom!

Pred durmi je zopet novo leto in treba bo zopet obnoviti naročninō na »Naš Dom« za leto 1912. Źe danes smo priloŹili vsem naročnikom poloŹnice, da Ź njimi plačajo naročnino.

Ob novem letu imamō v tiskarni neizmerno veliko dela, zato prosimo cenjene naročnike, da bi nam poslali naročnino za leto 1912 Źe pred novim letom, kolikor jim je to mogoče. Po praznikih namreč in po novem letu se nam delo v upravnistvu grozno kupiči, da ga mnogokrat pri najboljŹi volji ni mogoče sproti opravljati. Le pomislite, če nam 5000 naročnikov pošlje denar v par dneh, koliko vpisovanja! To da dela za več tednov, in pri tem se kaj lahko zgodi, da kak novi naročnik dalje časa ne dobi lista. Ako pa se začne naročnina pošiljati če v decembru, se vpisovanje poslanega denarja lepše razdeli in bolj mirno izvrŹi, kakor če pride po 300 naročnikov naenkrat. Zatorej prosimo Źe enkrat, da se začne pošiljati naročnina prej ko mogoče.

Denar se naj pošlje po poloŹnici. PoloŹnica se naj natančno izpolni. Ime in stan morata biti razločno pisana, ravno tako tudi poŹta.

Stari naročniki naj zapiŹejo na poloŹnico nad besedo »PoloŹnica« besede: **Star naročnik**; novi naročniki pa naj na istem mestu zapiŹejo besede: **Nov naročnik**. Ravno tako se naj zapiŹe na nakaznico: **Nov**, ali: **Star**, ako kdo pošlje denar po nakaznici. Zakaj pa to? bode marsikateri vpraŹal. Zato, da novi naročniki list pravočasno dobijo. Ako stoji na poloŹnici beseda: **Star**, se poloŹnica lepo odloŹi in se naročnina vpiŹe Źele pozneje, ko je manje dela. Ako pa najdemo na vrhu poloŹnice besedo: **Nov**, vzamemo poloŹnico takoj v roke in novega naročnika napiŹemo na naslovno polo, da list takoj dobi. Ako pri novem naročniku manjka beseda: Nov. potem se iŹe njegovo ime med starimi naročniki, in Źe-le takrat, ko ga med starimi naročniki ni najti, se spozna, da je nov, in se mu začne pošiljati list večkrat mogoče Źe-le čez 14 dni. In koliko nepotrebnega dela nam to napravi, če moramo večkrat po četrt ure iskati kako ime med starimi naročniki, kjer ga ni, predno spoznamo, da imamo opraviti z novim naročnikom! Torej cenjeni naročniki, ne pozabite na besedi: Nov, ali star! S tem nam prihranite veliko, veliko dela.

»Naš Dom« bo stal, kakor do zdaj, 2 kroni na leto.

Uredništvo si bo prizadevalo list v novem letu Źe spopolniti po vsebini, da bo res zanimiv in poučen. V katerikoli hiŹi so mladi ljudje, naj bi našel prostor tudi »Naš Dom«. Slovenska mladina, okleni se svojega glasa — »NaŹega Doma«.

Uredništvo in upravniŹtvo.

